

Frits Barend: „Als je in groepen denkt, in plaats van individuen, ga je anderen beoordelen op afkomst of identiteit.” © Neeltje Kleijn

Frits Barend herdenkt op 4 mei in Vlissingen: ‘Mijn ouders zijn door een Nederlandse verraden, maar door een Duitser gered’

VLISSINGEN - Journalist en presentator Frits Barend (van onder meer het televisieprogramma *Barend & Van Dorp*) kan uit persoonlijke ervaring vertellen wat antisemitisme is. Hij spreekt daar op 4 mei over op uitnodiging van de Stichting Oorlogsjaren Vlissingen. Vanuit de Sint Jacobskerk wordt dan een digitale 4 mei herdenking gepresenteerd rond het thema antisemitisme, racisme en discriminatie - in het verleden en in het heden.

Online van der Vleuten 30-4-21, 11:48

In het boek *Matzes en Mie* ontrafelt Barend samen met zijn vrouw Marijke van Haeften de familiehistorie. Barends joodse ouders doken onder en wisten zo de oorlog te overleven. Veel andere familieleden, onder wie zijn grootouders van vaders kant, zijn vermoord door de nazi's. De familie van Marijke zat tijdens de oorlog gevangen in een van de Jappenkampen in het toenmalige Nederlands-Indië.

Uw moeder schijnt niet blij te zijn geweest dat haar zoon journalist werd. Nog veel minder, toen u bekend werd.

„Klopt! Dat leggen wij in ons boek uit. Als zogenaamde BN'er kun je niet verborgen houden dat je joods bent, was haar gedachte. 'En dat mag je je familie niet aandoen, dat ze last krijgen van jouw afkomst. Luister nou toch eens!', zei ze tegen mij. Als mensen aan haar vroegen of ze trots op mij was, zei ze: 'Wat heb ik eraan? Straks overkomt hem nog wat, of zijn kinderen.' Ik vrees dat ze een beetje gelijk heeft gekregen. Marijke en ik zijn opgegroeid in de jaren zestig; wij waren ervan overtuigd dat de tijd van het antisemitisme nooit terug zou keren. Mijn dochter Barbara deelde eens snoep uit op school. Toen zei een kind tegen haar: 'Ik wist niet dat joden konden delen.' Krankzinnig. [Dat Nehalennia-scholieren in Middelburg een spandoek boven de ingang van hun school 'Schularbeit macht spass' ophingen zonder enige associatie met het bord 'Arbeit macht frei' bij de ingang van Auschwitz, neem ik de leerlingen niet eens kwalijk.](#) Die ondoordachte actie toont het belang van misschien wel verplicht onderwijs over de holocaust, over uitsluiting.”

Wat is dat toch, die anti-joodse spreekwoorden in de voetbalstadions?

„Naar mijn idee heeft dat zijn oorsprong in de jaren tachtig. In Londen heb je Tottenham Hotspur, een van de vier grote clubs daar, die bekend staat als joods. Hun aanhangers noemen zich de Yids, joden dus, en droegen de Israëlische vlag met zich mee. De 'Spurs' speelden een keer tegen Ajax en later ook Feyenoord. Daarna heeft de Ajax-aanhang het opgepikt. Ze namen voor het eerst zelf een Israëlische vlag op de tribune mee en er kwamen spreekwoorden: 'wij zijn joden, wij zijn superjoden, wij zijn Ajax-joden'. Als reactie daarop kwamen de Feyenoord-supporters vrij snel met 'wij gaan op jodenjacht' en werden Amsterdammers en Ajacieden per definitie kankerjoden. Het is volledig uit de hand gelopen. Ik moet zeggen, de huidige bestuursleden en ook de leiding van de voetbalclubs en de spelers zelf doen hun best om de scherpste kantjes er vanaf te halen. Maar we zijn er nog lang niet. Het ideaalbeeld is toch dat jouw kind met een Feyenoord-shirt hand in hand naar het voetbalstadion kan gaan met mijn kind in Ajax-shirt. Dat kan nu niet. Dan is er altijd wel een gek die daarop reageert.”

Waar komt dat gedrag vandaan?

„Dat mensen uitgemaakt worden voor vuile homo, vuile Turk, dat ze worden uitgescholden omdat ze Marokkaan zijn, jood of weet ik veel - dat snijdt door mijn ziel. Maar dat is de consequentie als je in groepen denkt. Dan gaan mensen anderen beoordelen op afkomst of identiteit. Denk niet in groepen, maar in mensen! Mijn ouders zijn in de oorlog verraden door een Nederlandse buurvrouw. Terwijl een Duitse officier mijn broer en ouders gered heeft, door bij de huiszoeking een oogje toe te knijpen.”

„Wat mij betreft is 5 mei groter dan Koningsdag. Dat gaat ergens over. Op 4 mei herdenken wij dat 102.000 Nederlandse, joodse landgenoten zijn vermoord, alleen omdat ze niet voldeden aan de rassenwetten van het heersende gezag. Nu waren het de joden, maar voor hetzelfde geld bedenkt iemand op een dag dat alle brildragende vrouwen van 60 eraan moeten. Of alle kinderen in een invalidenwagentje, of iedereen met een hoofddoekje. Het was volkomen willekeurig, de reden is er later bij bedacht. Dat idee dat er bij de joden wat te halen viel bijvoorbeeld, is volkomen uit de lucht gegrepen! De rijke jood is een mythe. Er is een bekend mopje over een kinderrijk joods gezin. Moeder hangt uit het raam en roept haar tien kinderen naar boven: kindjes, kom thuis, vader slacht een haring! Negentig procent van de joden was straatarm, vormde het zogenaamde

lommenproletariaat. Met alle respect, ik gun iedereen zijn Koningsdag, maar 5 mei is onze nationale feestdag. Want toen hebben we onze vrijheid teruggekregen.”

Online digitale herdenking 4 mei

De lezing van Frits Barend wordt gevolgd door een paneldiscussie. Aan tafel schuiven dan ook Aad Vos (bestuurslid Stichting Synagoge Middelburg) en Jon van Caspel, adviseur Stichting Oorlogsjaren Vlissingen. Dagvoorzitter is Jan Koopman, voorzitter van de Stichting Oorlogsjaren Vlissingen. De digitale herdenking duurt van 15.00 tot 17.00 uur en is te volgen via een link op de website van de Stichting Oorlogsjaren Vlissingen, oorlogsjarenvlissingen.nl (rubriek: Aktueel)